

[Time: 2.30 Hours]

[Marks:80]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. All questions carry equal marks.
 3. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Answer **any two** of the following: **20**

- a. Explain the principles of cooperation.
- b. Explain the role of cooperation in Economic development.
- c. Discuss the importance of cooperation.

Q.2 Answer **any two** of the following: **20**

- a. Explain the structure of cooperative finance in India.
- b. Explain the Problems of cooperative finance in India.
- c. Discuss the role of urban cooperative Bank.

Q.3 Answer **any two** of the following: **20**

- a. Explain the types of Agro-Based Industries.
- b. Explain the role of Cooperative Sugar Industries in rural development of India.
- c. Discuss the current scenario of food processing industry in India.

Q.4 Answer **any two** of the following: **20**

- a. Comment on Co-operative Marketing in India.
- b. Explain the problems of labour cooperative societies.
- c. Write a note on role of Leadership in Co-operative development.

[वेळ: २.३० तास]

[गुण: ८०]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३. उजव्या बाजूचे अंक एकूण गुण दर्शवितात.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. २०
अ. सहकाराचे तत्वे स्पष्ट करा.
ब. आर्थिक विकासातील सहकाराची भूमिका स्पष्ट करा.
क. सहकाराचे महत्व यावर चर्चा करा.
- प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. २०
अ. भारतातील सहकारी वित्त पुरवठ्याची रचना स्पष्ट करा.
ब. सहकारी वित्त पुरवठ्याच्या समस्या स्पष्ट करा.
क. नागरी सहकारी बँकेच्या भूमिकेची चर्चा करा.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. २०
अ. कृषी आधारित उद्योगाचे प्रकार स्पष्ट करा.
ब. सहकारी साखर कारखान्याची भारतीय ग्रामीण विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.
क. अन्न प्रक्रिया उद्योगाच्या वर्तमान स्थितीवर चर्चा करा.
- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. २०
अ. सहकारी विपणनावर भाष्य करा.
ब. मजदूर सहकारी संस्थांच्या समस्या स्पष्ट करा.
क. सहकार विकासातील नेतृत्वाची भूमिका यावर टिप लिहा.
